

Світовий ринок міжнародних інвестицій та кредиту

План.

1. Сутність, мотивація та форми міжнародного руху капіталу.
2. Форми міжнародних інвестицій та їх характеристика.
3. Міжнародний інвестиційний ринок, його структура і особливості розвитку.
4. Місце України на світовому інвестиційному ринку.

1. Сутність, мотивація та форми міжнародного руху капіталу.

- **МРК** – це одностороннє переміщення за кордон певних вартостей у товарній і/або грошовій формі з метою отримання їх власниками прибутків, позичкових процентів чи інших здобутків.
- МРК здійснюється одночасно у формі експорту для одних країн і у формі імпорту для інших.

Причини МРК:

- відносний надлишок капіталу на національних ринках;
- міжкраїнові диференціації у попиті на капітал, у виробничих витратах, в екологічних нормативах і стандартах;
- інтернаціоналізація виробництва;
- прагнення забезпечити задоволення своїх економічних та політичних інтересів на території інших країн;
- зацікавленість у природних ресурсах інших країн;
- бажання обійти тарифні і нетарифні обмеження;
- захист капіталу від інфляції;
- непередбачуваність економічної і політичної ситуації в країні.

Теорії руху капіталу

- **Теорія ринкової влади С.Хаймера** – суб'єкт інвестиційної діяльності, який вивозить капітал, керується прагненням домінувати на ринку та досягнути ринкової влади.
- **Закордонне інвестування** здійснюється з метою придушення конкуренції і збереження контролю над ринком. Практикуються і так звані “захисні інвестиції”: створення за кордоном виробничих потужностей, що є мало не збитковими, зі свідомою метою підризу позицій конкурентів на цих ринках.

Теорія інтерналізації

- кожна фірма переслідує мету мінімізації трансакційних витрат (витрат на укладання угод). Зі зменшенням трансакційних витрат операції фірм починають набирати “внутрішнього характеру”, тобто відбувається інтерналізація ринків.
- Мета мінімізації трансакцій залишається основним мотивом переведення діяльності за кордон
- випуск продукту, що буде реалізовуватись на міжнародному ринку, слід здійснювати в рамках корпорації
- якщо витрати на ведення переговорів з укладання контракту, відстеження зазначених у ньому умов, а також приведення в дію контракту з іншою компанією вищі порівняно з витратами, яких вимагає пряме інвестування капіталу у власні закордонні підприємства.
- Наприклад, основні конкурентні переваги компанії Toyota — це висока якість продукції, що випускається, і передові технології виробництва. Досягти цих переваг на іноземних підприємствах за допомогою укладання контрактів з іншими фірмами на виконання відповідних робіт важко. Отже, компанії Toyota вигідніше підтримувати роботу власних підприємств зі складання автомобілів в інших країнах.
- у разі низького рівня трансакційних витрат компаніям більш вигідно укладати контракти з іноземними фірмами та провадити комерційну діяльність на міжнародному ринку через продаж ліцензій на використання своїх торгових марок або прав на відкриття підприємств на умовах франчайзингу. Наприклад, компанія Mcdonald's досягла значного успіху в продажу франшиз на відкриття ресторанів швидкого обслуговування під маркою Mcdonald's. Оскільки компанії вдалося досягти більших успіхів у скороченні трансакційних витрат при укладанні угод з франчайзі, вона і далі продовжує використовувати франчайзинг як основний метод ведення бізнесу за кордоном.

Концепція конкурентоспроможності галузі - пояснює міжнародний рух капіталу посиленням конкуренції технологічного характеру між суб'єктами ринку капіталів.

- **Концепція нагромадження технологічного** розглядає міжнародний рух капіталу як наслідок розвитку технології, інноваційного процесу. Фірма створює нові технології з метою закріплення контролю і власності на основі своїх специфічних технологічних переваг.

Концепція оборони національного суверенітету

- ґрунтується на тому, що зростання зарубіжних інвестицій у національній економіці може спричинити зменшення частки внутрішнього виробництва. Саме тому уряди дотримуються політики протидії розширенню впливу країн-експортерів капіталу або регулюють експорт-імпорт капіталу.

Концепція валютного простору

- головним стимулом переведення виробничих потужностей (капіталу в матеріальній формі) за кордон є наявність конкурентних переваг щодо країни-реципієнта. Такі переваги мають інвестори з країн із більш сильною валютою, ніж валюта країн-реципієнтів.

Індекс транснаціоналізації: (Transnationally Index, TNI)

країни

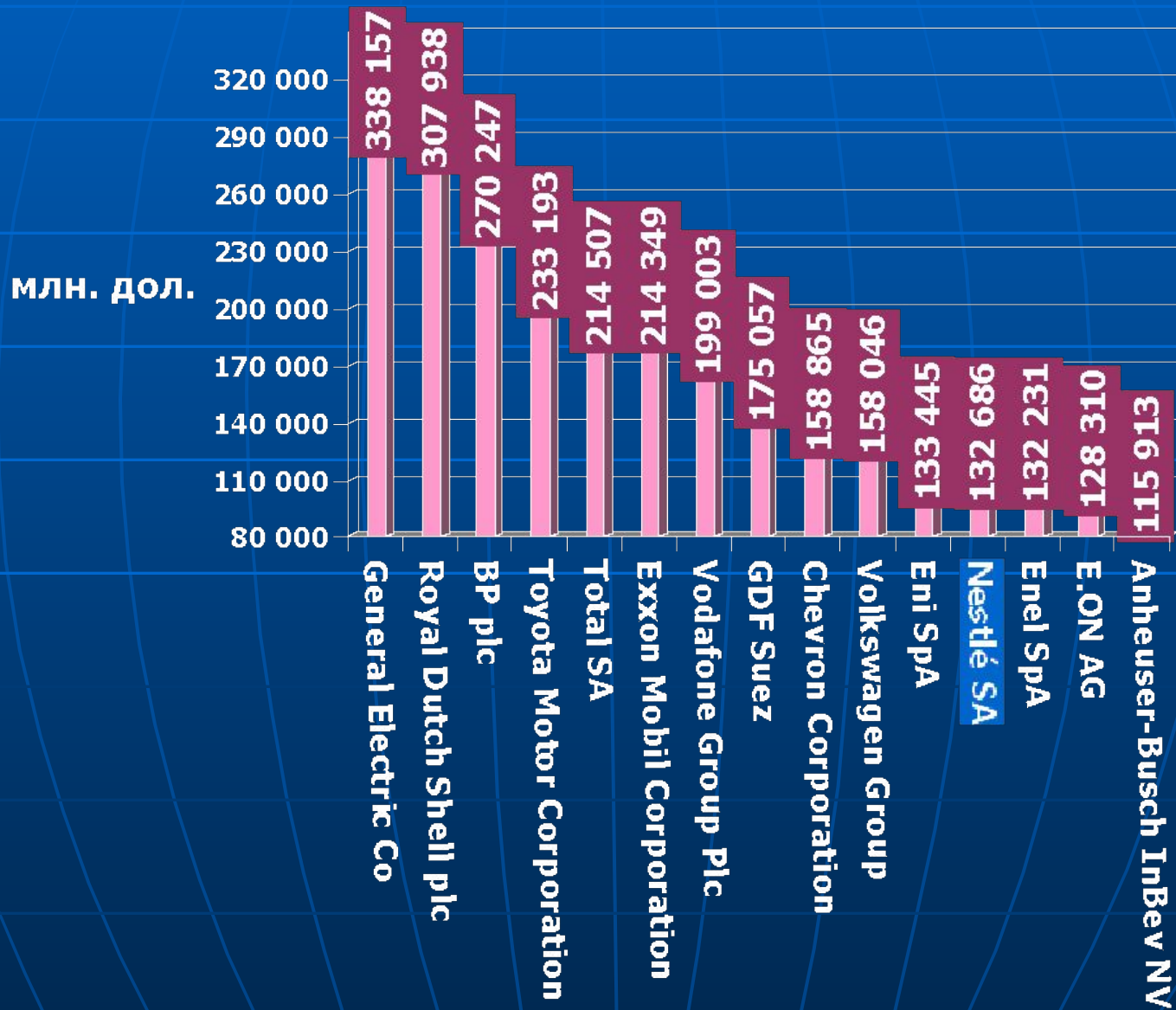
- В Доповіді ЮНКТАД за 2000 рік даний показник розраховується як середньоарифметичне з наступних індексів:
 - відношення притоку ПІІ до валових капіталовкладень в основний капітал;
 - частка накопичених ПІІ у ВВП;
 - частка доданої вартості, створеної іноземними дочірніми компаніями, у ВВП;
 - частка працівників дочірніх компаній ТНК у сукупній кількості зайнятих у народному господарстві країни.

ТНК

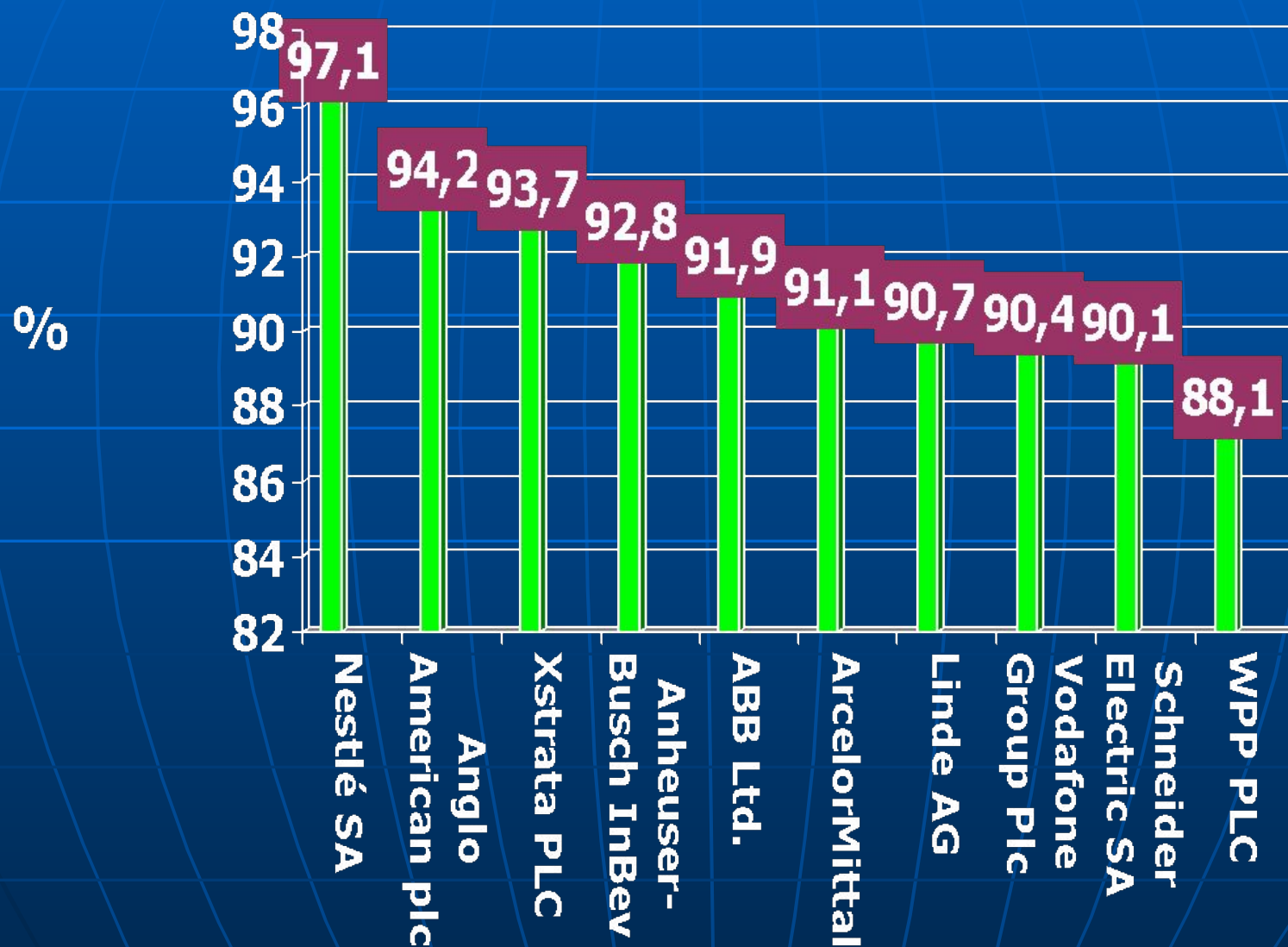
$$TNI = \left(\frac{A_z}{A_o} + \frac{P_z}{P_o} + \frac{Ш_z}{Ш_o} \right) \div 3$$

- TNI компанії відображає ступінь залучення ТНК у виробництво товарів і послуг за кордоном і розраховується як середня сума трьох величин:
 1. Частки активів за кордоном в загальному обсязі активів ТНК,
 2. Частки продаж за кордоном у загальному обсязі продаж
 3. Частки персоналу у закордонних філіях до загальної кількості персоналу цієї ТНК.

Найбільші ТНК світу по рівню закордонних активів (2012)

Найбільші ТНК світу за індексом транснаціоналізації 2012

МРК зводиться до таких видів:

1. ***рух підприємницького (інвестиційного) капіталу*** – це довгострокові іноземні і зарубіжні інвестиції з метою отримання їх власниками **підприємницького прибутку** у вигляді створення філій, дочірніх компаній, СП і просто у вигляді участі у капіталі.
 - Рух підприємницького капіталу **має 2 форми:** *прямі інвестиції і портфельні інвестиції.*
 - Вивіз підприємницького капіталу призводить до створення власності за кордоном.

2. рух позичкового капіталу

Міжнародний кредит - позики у грошовій чи товарній формі, яка надається кредитором однієї країни позичальнику іншої країни на умовах терміновості, повернення, платності та гарантованості. Це дає можливість отримати фіксований дохід у вигляді процента, але не призводить до утворення власності за кордоном.

3. міжнародна економічна допомога надання капіталу в грошовій і/або товарній формі суб'єктами однієї країни у власність суб'єктам іншої країни на умовах безоплатності, неповернення, тобто безвідшкодності.

Має такі форми:

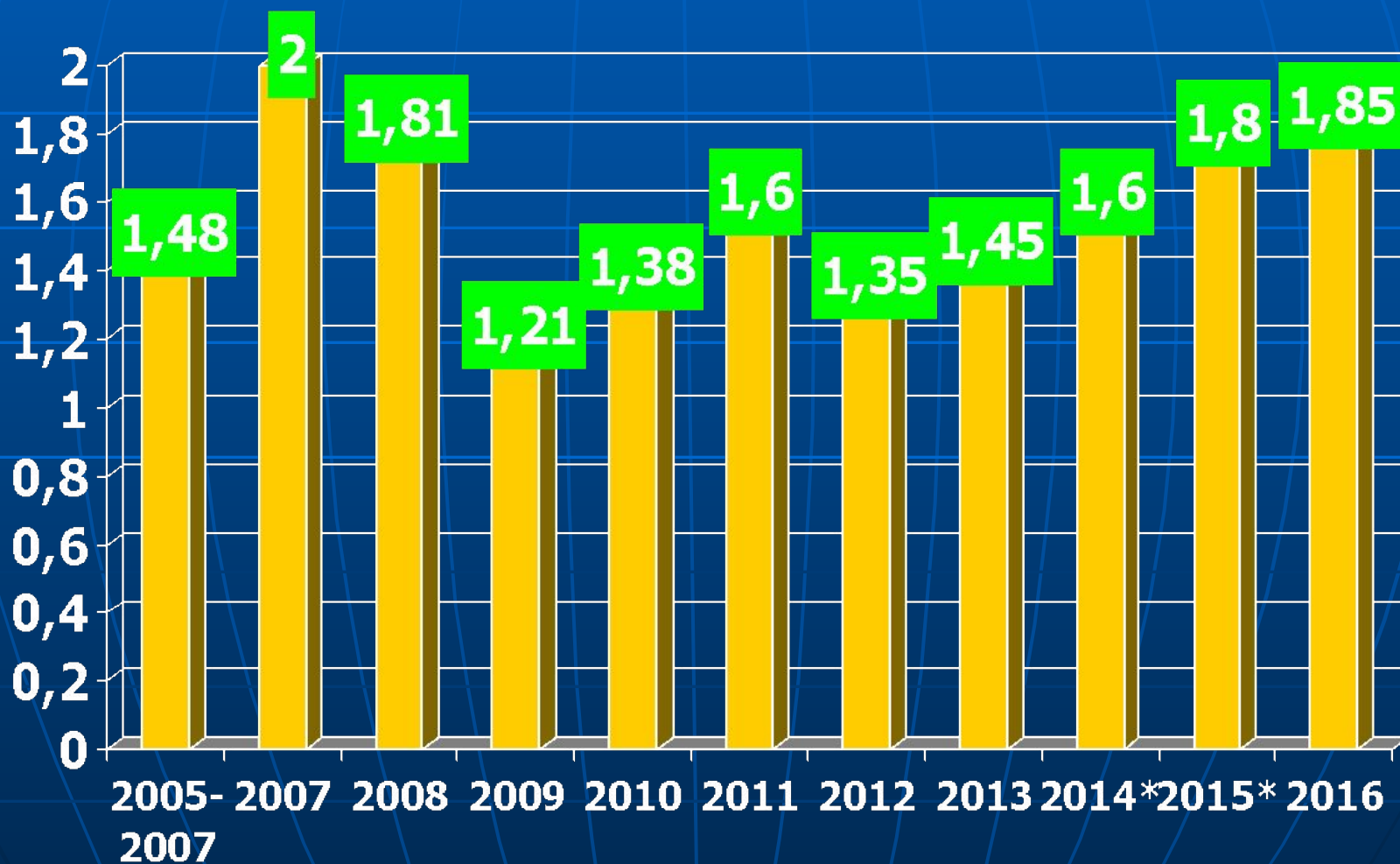
а) фінансова допомога - надання коштів у вигляді безоплатного кредиту чи безвідшкодувального фінансування суб'єктів однієї країни суб'єктами іншої країни на здійснення певних соціально-економічних програм та технічних проектів

б) матеріальна допомога - безплатна передача суб'єктами одних країн суб'єктам інших країн товарів і послуг виробничого та побутового призначення.

Сучасні тенденції міжнародного руху капіталу

- Випереджальне зростання ПІІ порівняно із портфельними
- Реінвестування доходів – джерело фінансування довгострокових інвестицій
- Превалююча роль депозитно-кредитних операцій ТНБ
- Зростаюча концентрація ПІІ в країнах, що розвиваються
- Загострення конкуренції між центрами “Світової тріади” – за інвестиційний капітал
- Переважання в потоках капіталу його недержавних форм

1. Поступове відновлення росту потоків ПІІ (+9% = 1,45 трлн. долл. США) Світові потоки ПІІ (трлн.долл.США)

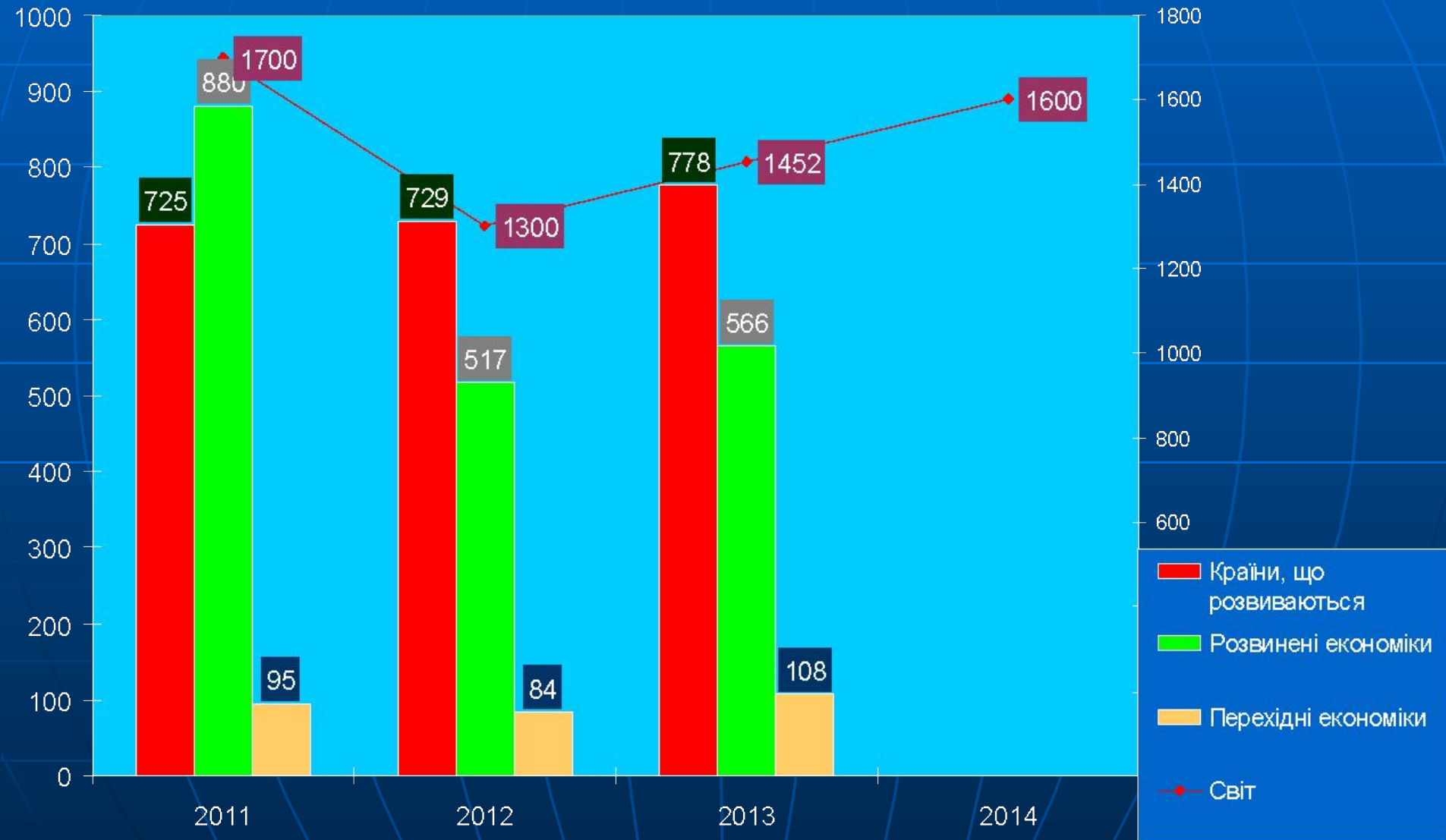
Рівні росту глобального ВВП, інвестиції в основний капітал, торгівлі, зайнятості, ПІІ 2008-2014 (%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
ВВП	1,4	-2,1	4,0	2,7	2,3	2,4	3,1
Торгівля	3,0	-10,4	12,6	5,8	3,2	4,5	5,8
ІВОК	2,3	-5,6	5,3	4,8	4,6	5,3	6,0
Зайнятість	1,1	0,4	1,4	1,5	1,3	1,3	1,3
ПІІ	-9,5	-33,0	14,1	16,2	-18,3	7,7	17,1
ПІІ (трлн. дол. США)	1,81	1,21	1,38	1,60	1,31	1,4	1,6

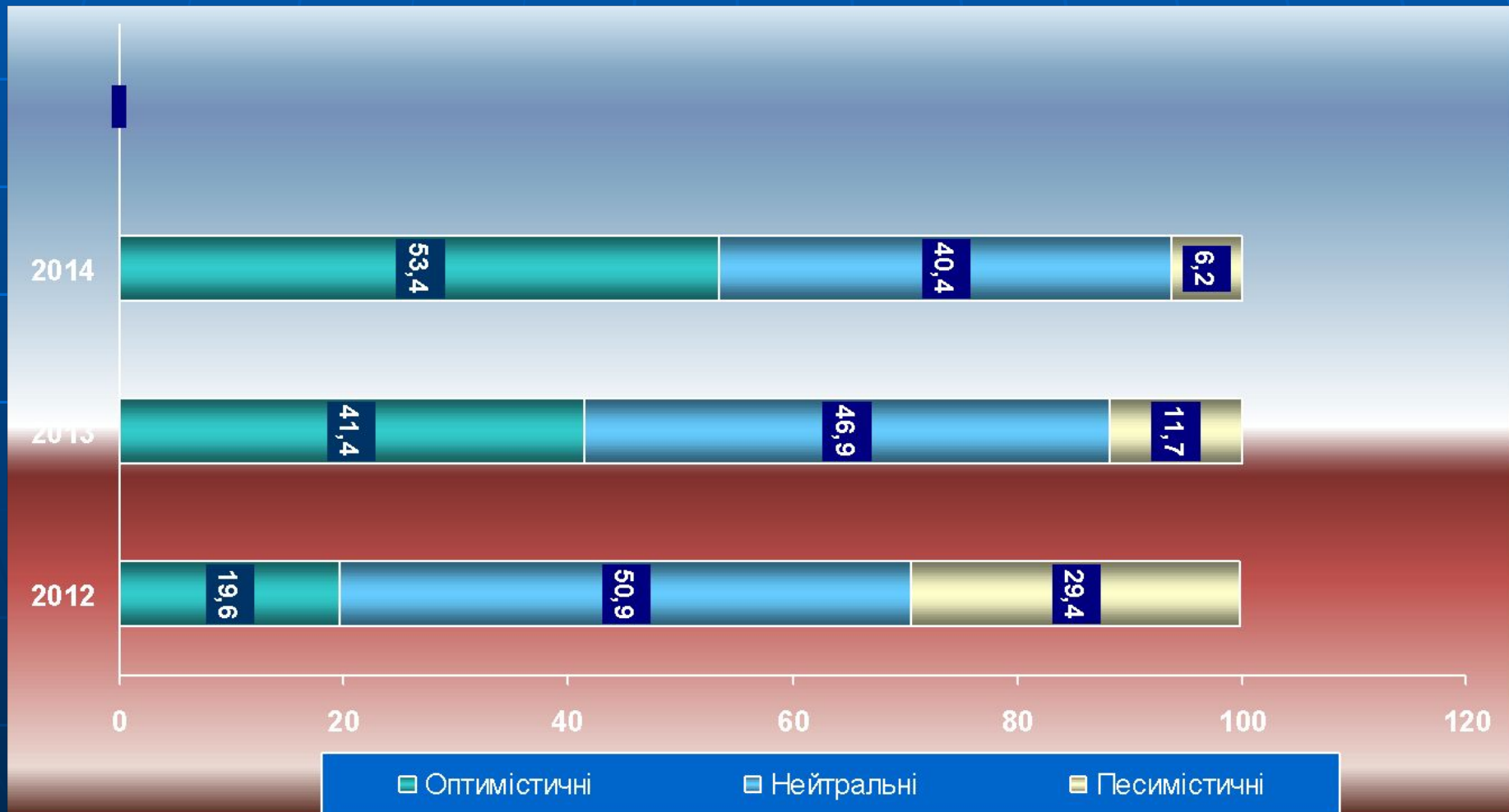
2. Країни, що розвиваються отримали більше ПІІ, ніж розвинені країни (%) (53,6% глобальних ПІІ)

Регіон (частка від загальносвітових потоків ПІІ)	Притік			Відтік		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Розвинуті країни	51,8	38,8	39,0	71,0	63,3	60,8
Кр., що розвиваються	42,6	54,8	53,6	24,7	32,7	32,2
Африка	2,8	4,1	3,9	0,4	0,9	0,9
Східна і Південно-Східна Азія	19,6	25,1	23,9	15,8	20,3	20,7
Латинська Ам. і Карибський басейн	14,3	19,2	20,1	6,5	9,2	8,1
Країни з перехідною економікою	5,6	6,3	7,4	4,3	4,0	7,0

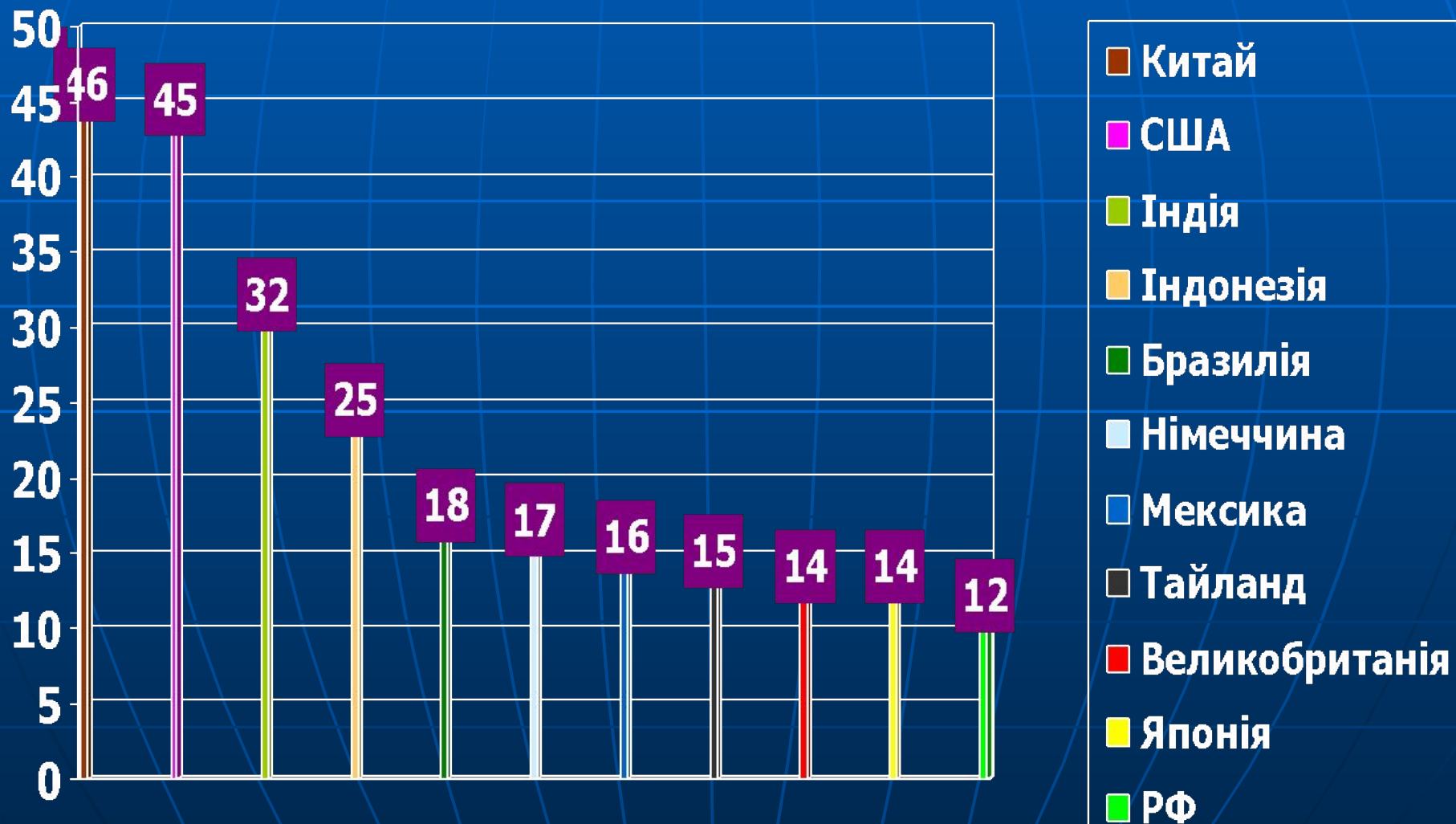
Потоки ПІІ по групах країн та світ (млрд. долл. США)

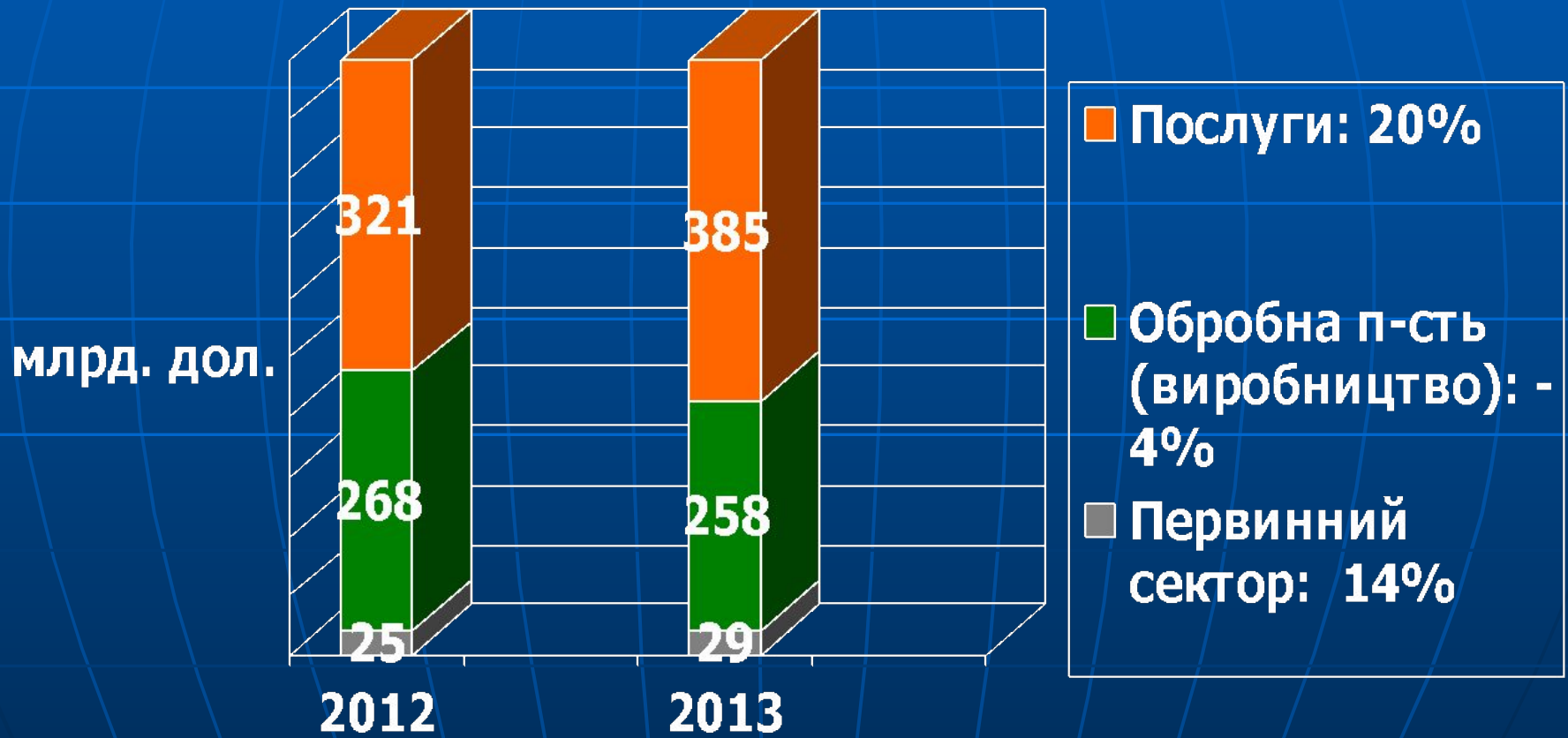
Оцінка глобального інвестиційного клімату керівниками ТНК, 2012-2014рр.

Перспективні країни-реципієнти на 2013-2015рр., на думку керівників ТНК, рейтинг 2012р. (%)

Величина ПІІ у нових проектах за секторами, 2012-2013рр.

Інвестування через офшорні фінансові центри та спеціальні фінансові структури

- Спеціальні фінансові структури (СФС) – зарубіжні філіали, створені для спеціальної мети (адміністрування, управління валютними ризиками, полегшення фінансування або інвестування) чи володіють спеціальною правовою формою організації (в країнах із пільговим податковим режимом чи податковими перевагами для СФС)

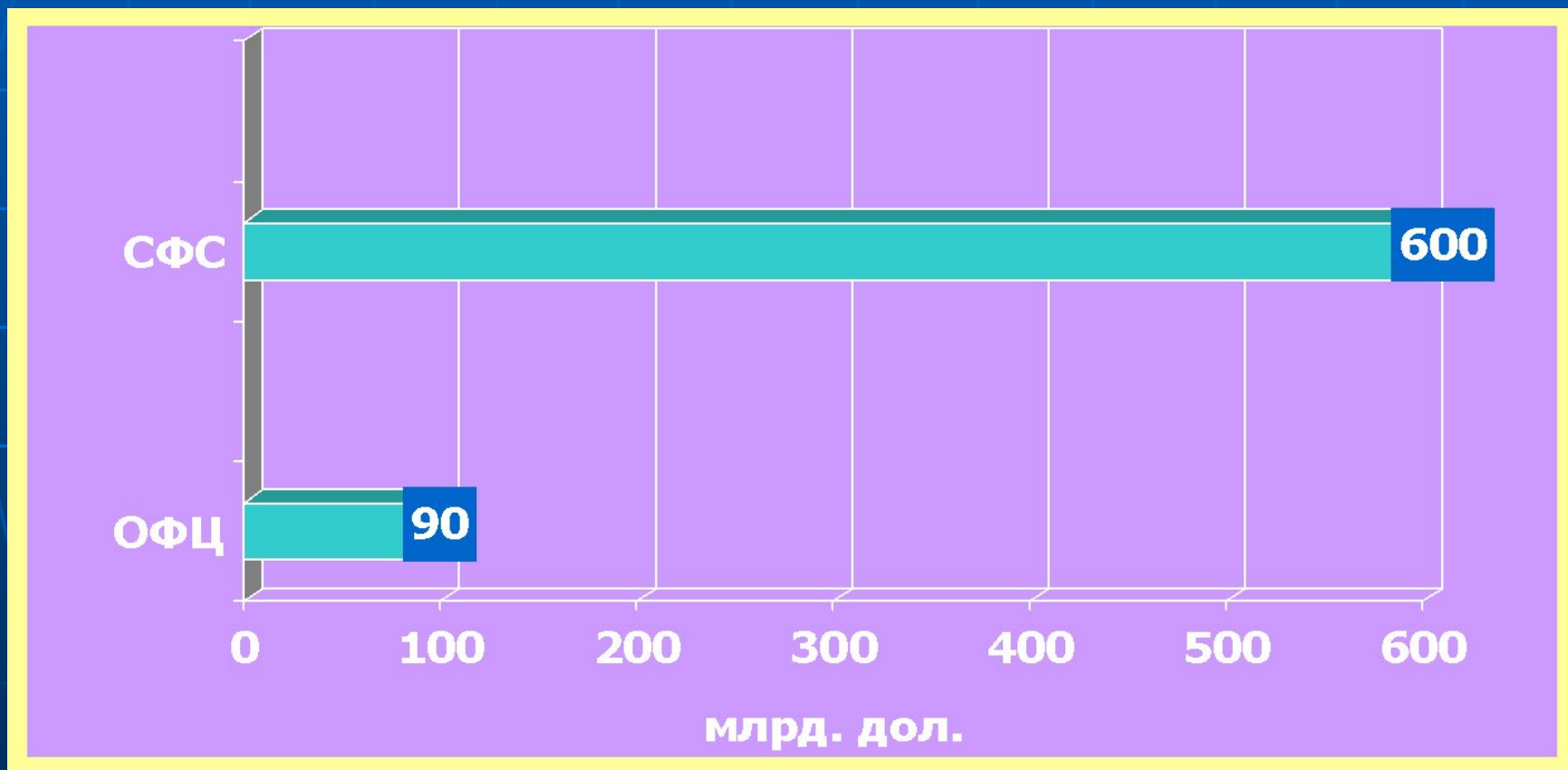

Можуть не здійснювати жодної діяльності;
для переміщення фінансових ресурсів в
треті країни та з них

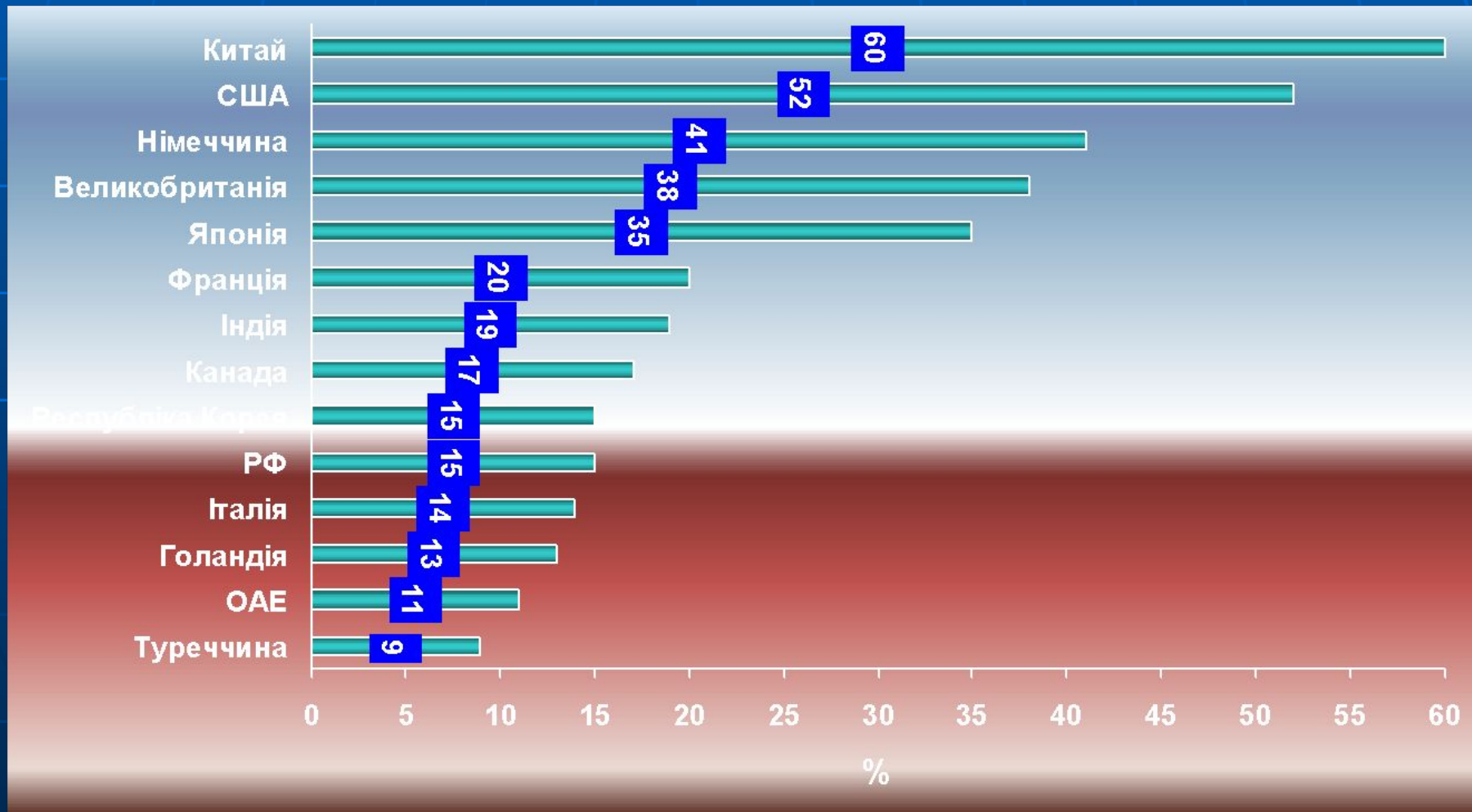
Вартість та частка офшорних фінансових центрів у глобальних потоках ПІІ,

Приблизні інвестиційні потоки до офшорних фінансових центрів (ОФЦ) та спеціальних фінансових структур (СФС)

Перелік країн, перспективних для ПІ на 2013-2015рр. (% опитаних інвестиційних промо агенств)

Розподіл проектів ПІІ по секторах (млрд.дол. і %)

Рік	Вартість			Частка		
	Первинний сектор	Обробна п-сть	Сфера послуг	Первинний сектор	Обробна п-сть	Сфера послуг
середні дані	130	670	820	8	41	50
2008	230	980	1130	10	42	48
2009	170	510	630	13	39	49
2010	140	620	490	11	50	39
2011	200	660	570	14	46	40

2. Форми міжнародних інвестицій та їх характеристика.

- **МІ** – це довгострокові вкладення капіталу за кордоном з метою отримання прибутку.
- **МІ поділяються на:** прямі і портфельні інвестиції.

Прямі інвестиції

- підприємницький капітал за кордоном, що забезпечує контроль над підприємствами, в які він вкладений.
- частка іноземної участі в акціонерному капіталі фірми, що дає змогу досягти такого контролю, прийнята у розмірі 25%, за американською статистикою — 10%, а за австралійською та канадською — 50%.
- *Дочірня компанія* реєструється за кордоном як самостійна компанія і має статус юридичної особи з власним балансом. Але контролює її материнська компанія, оскільки вона володіє основною частиною її акцій або всім її капіталом.
- *Асоційована компанія*, або її ще називають *змішаною*, відрізняється від дочірньої меншим впливом материнської фірми, якій належить суттєва, але не основна частина акцій.
- *Відділення* не є самостійними компаніями та юридичними особами і на всі 100% належать материнській фірмі.

Прямі інвестиції включають (згідно стандартів МВФ, ОЕСР та системи національних рахунків ООН):

- а) вкладання компаніями за кордон власного капіталу (капітал філій і частка акцій у дочірніх та асоційованих компаніях);
- б) реінвестування прибутку – частка доходів інвестора, яка не розподіляється, не переказується материнській компанії, а спрямовується на розширене виробництво у приймаючій країні;
- в) внутрішньокорпоративні переміщення капіталу у формі кредитів і позик в межах ТНК.
- Ознакою прямих іноземних інвестицій є встановлення тривалих ділових стосунків між підприємствами та інвесторами, за яких **інвестор має вплив на прийняття рішень і контроль на об'єкті інвестування.**

Портфельні інвестиції

- вкладенням капіталу в цінні папери підприємств у розмірах, які не забезпечують права власності або контролю над ними.
- а) акціонерні цінні папери;
- б) боргові цінні папери: облігації; прості векселі; боргові зобов'язання; інструменти грошового ринку — казначейські векселі, депозитні сертифікати, банківські акцепти тощо.
- Портфельні інвестиції характерні для приватного підприємницького капіталу. Вони мають високу ліквідність.

3. Міжнародний інвестиційний ринок, його структура і особливості розвитку.

- сегмент глобального ринку, який регулює сукупність економічних відносин, які виникають між продавцями і покупцями інвестиційних ресурсів, які є резидентами різних країн.
- ключовий сегмент світового фінансового ринку міжнародний інвестиційний ринок
- виділяють функціональну, географічну, інституціональну та валютну структури міжнародного інвестиційного ринку

Функціональна структури міжнародного інвестиційного ринку

- **1. Грошовий ринок** - це інститут, через який індивідуальні та інституціональні суб'єкти з тимчасовими залишками коштів зустрічаються з позичальниками, що мають тимчасову нестачу коштів. Основними об'єктами цього ринку є короткострокові кредити (до 1 року).
- **2. Ринок капіталу** - інститут, що забезпечує здійснення довгострокових інвестицій фірм, урядів, домогосподарств. Фінансові інструменти на ринку капіталу є довгостроковими або безстроковими.
- **У свою чергу ринок капіталів поділяється на кредитний ринок та ринок цінних паперів.**
- **Світовий кредитний ринок** – це сукупність кредитних відносин, які функціонують у масштабах світового господарства, або попит і пропозиція кредитних ресурсів у міжнародній сфері.
- **Світовий ринок цінних паперів** – це попит і пропозиція цінних паперів (акцій, облігацій, сертифікатів) на міжнародному ринку.
- Ринок цінних паперів відрізняється від інших ринків специфічним характером свого товару. ЦП - це товар, боргове зобов'язання, право на отримання доходу і зобов'язання цей дохід виплачувати.

Географічна структура

- відображає рух інвестиційних ресурсів між країнами, групами країн, регіонами світу переважно через міжнародні фінансові центри. До традиційних фінансових центрів відносять Нью Йорк, Лондон, Цюріх, Франкфурт на Майні.
- Помітно стверджуються на фінансовому ринку такі міжнародні центри як Сінгапур, Гонконг, Бахрейн. Панама, Багамські, Кайманові острови тощо.

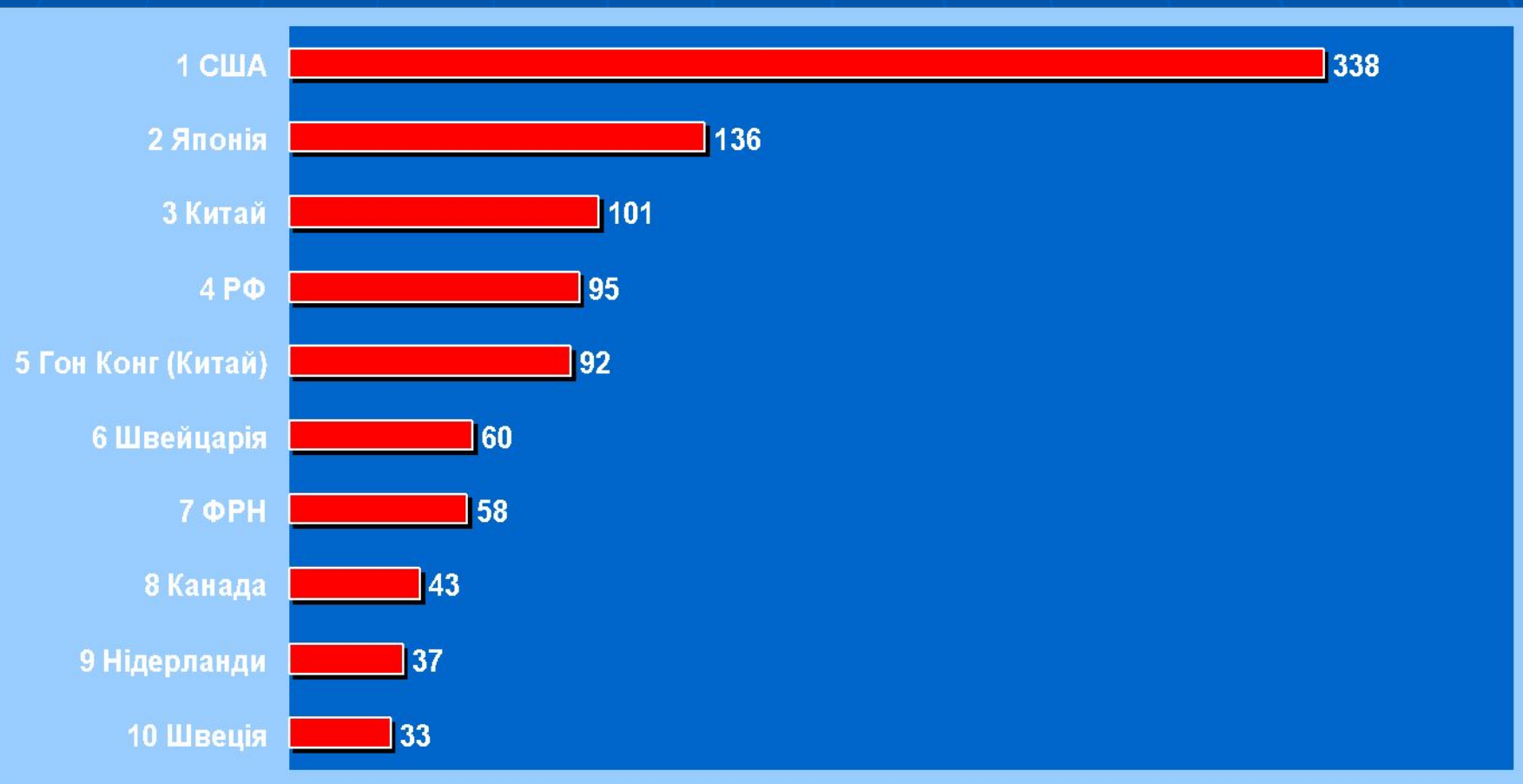
Інституційна структура

- складається з вкладників (тих, чиї кошти акумулюються), позичальників (споживачів капіталу) і посередників (акумуляторів і постачальників капіталів).
- вкладники або первинними інвесторами є: населення, офіційні інститути приватні фірми, банки, страхові компанії, пенсійні фонди, національні і міжнародні організації
- посередники: ТНБ, фінансові компанії, фондові біржі, центральні та зовнішньоекономічні банки країн, міжнародні та національні фінансово-кредитні установи, організації.
- споживачі капіталів - це ТНК, державні органи, приватні фірми, міжнародні та регіональні організації.

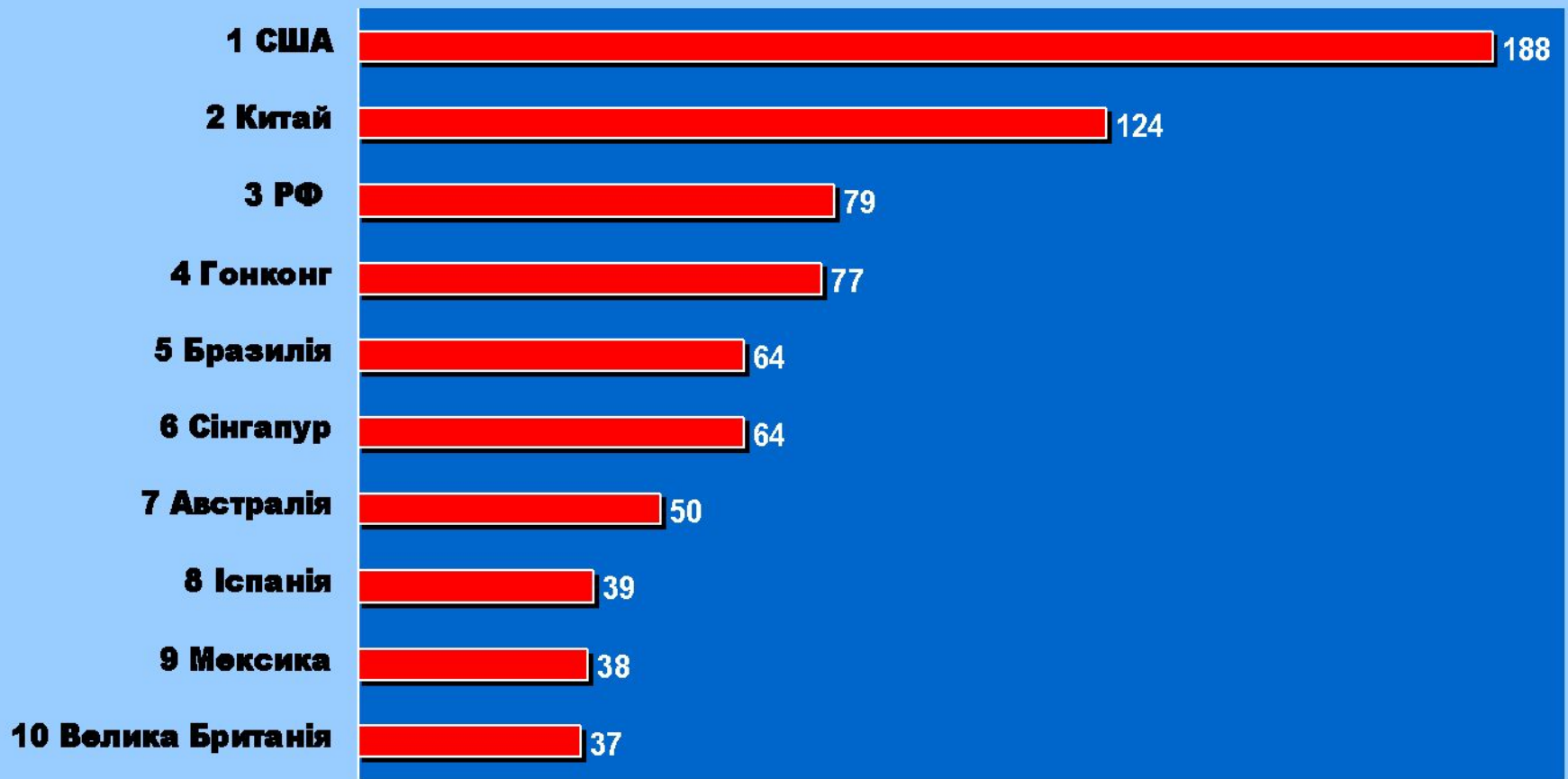
Валютна структура міжнародного інвестиційного ринку

- відображає частку різних валют, в яких здійснюються операції на ньому.
- На сьогодні домінують долар США, євро, ієна, канадський долар.

Найбільші країни-інвестори 2013 (млрд. долл. США)

Найбільші країни-реципієнти, 2013 (млрд. долл. США)

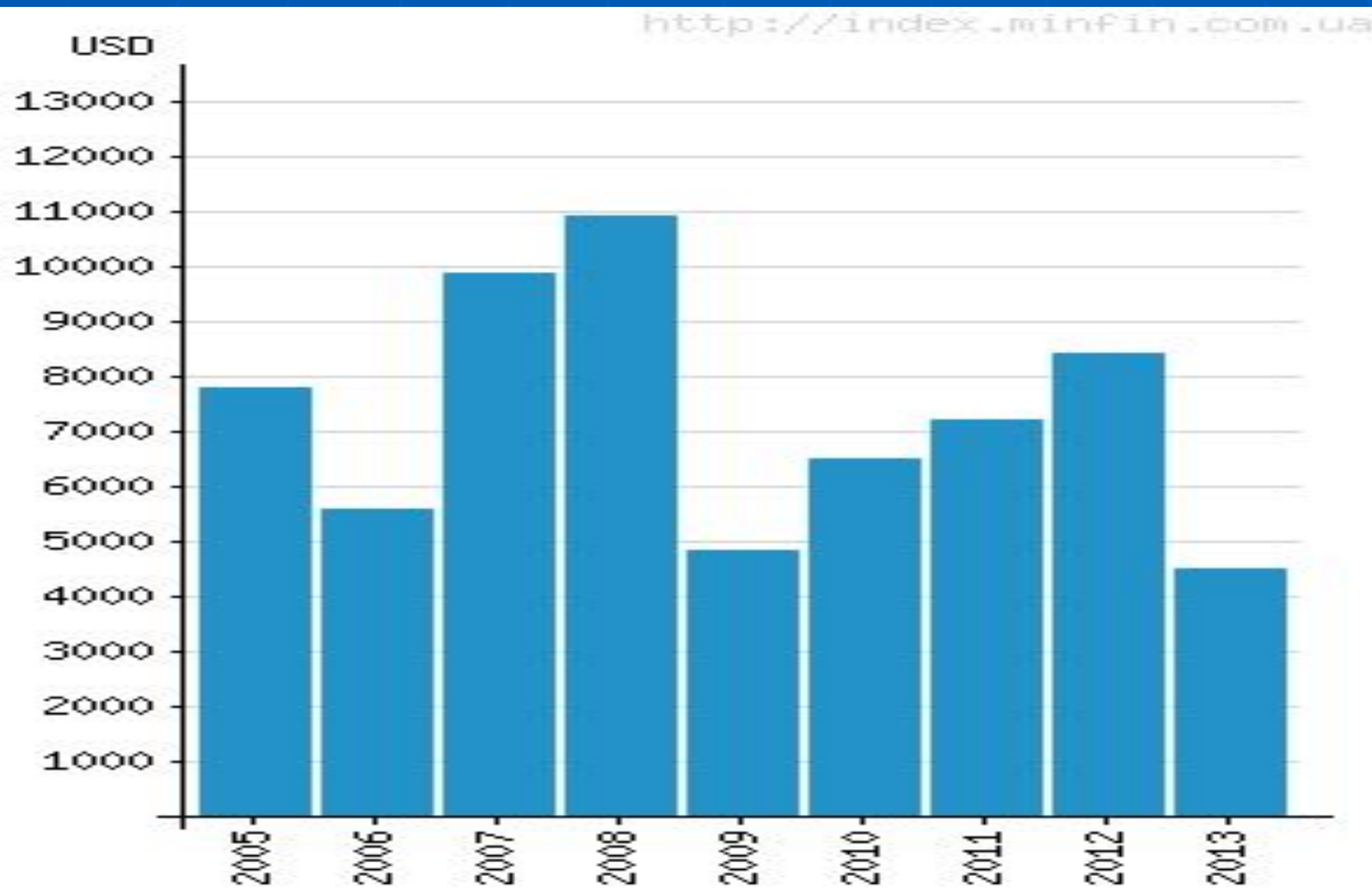
4. Місце України на світовому інвестиційному ринку.

	Обсяги ПІ на 1.07.14 (млн.дол.США)	% до підсумку
Усього	50021,8	100
Кіпр	15699,4	31,4
ФРН	5943,0	11,9
Нідерланди	5349,9	10,7
РФ	3051,9	6,1
Австрія	2782,8	5,6
Велика Британія	2417,9	4,8
Віргінські о-ви	2054,7	4,1
Франція	1741,0	3,5
Швейцарія	1373,2	2,7
Італія	1082,0	2,2
США	890,2	1,8
Польща	826,7	1,7

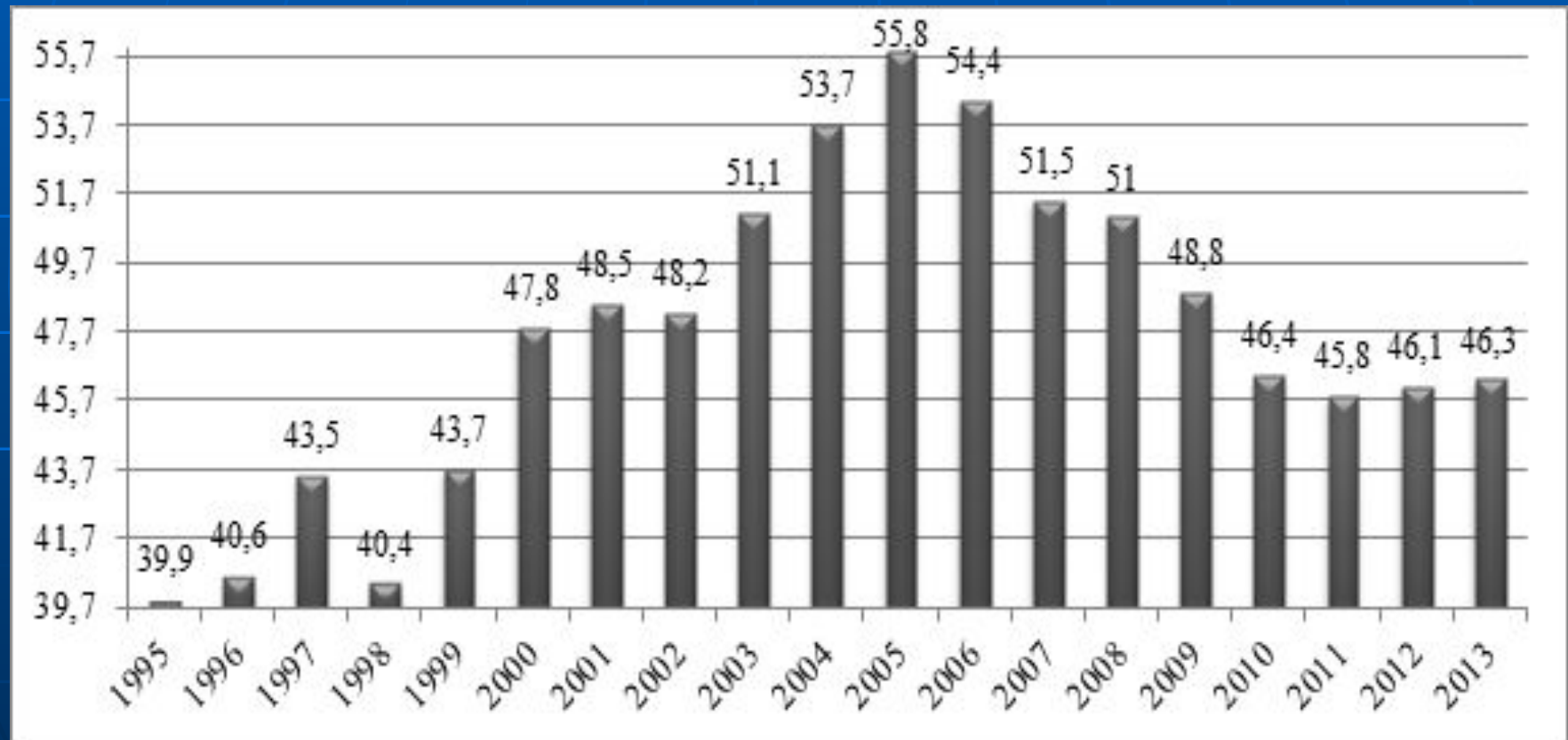
ПІІ з України, на 1.07.2014 (млн. дол. США)

Усього	Обсяг ПІІ (6 491,8)	% 100
Кіпр	5 820,1	89,7
РФ	295,8	4,6
Латвія	106,3	1,6
Польща	56,1	0,9
Грузія	40,4	0,6

Динаміка інвестиційних потоків в Україну (млн. долл. США)

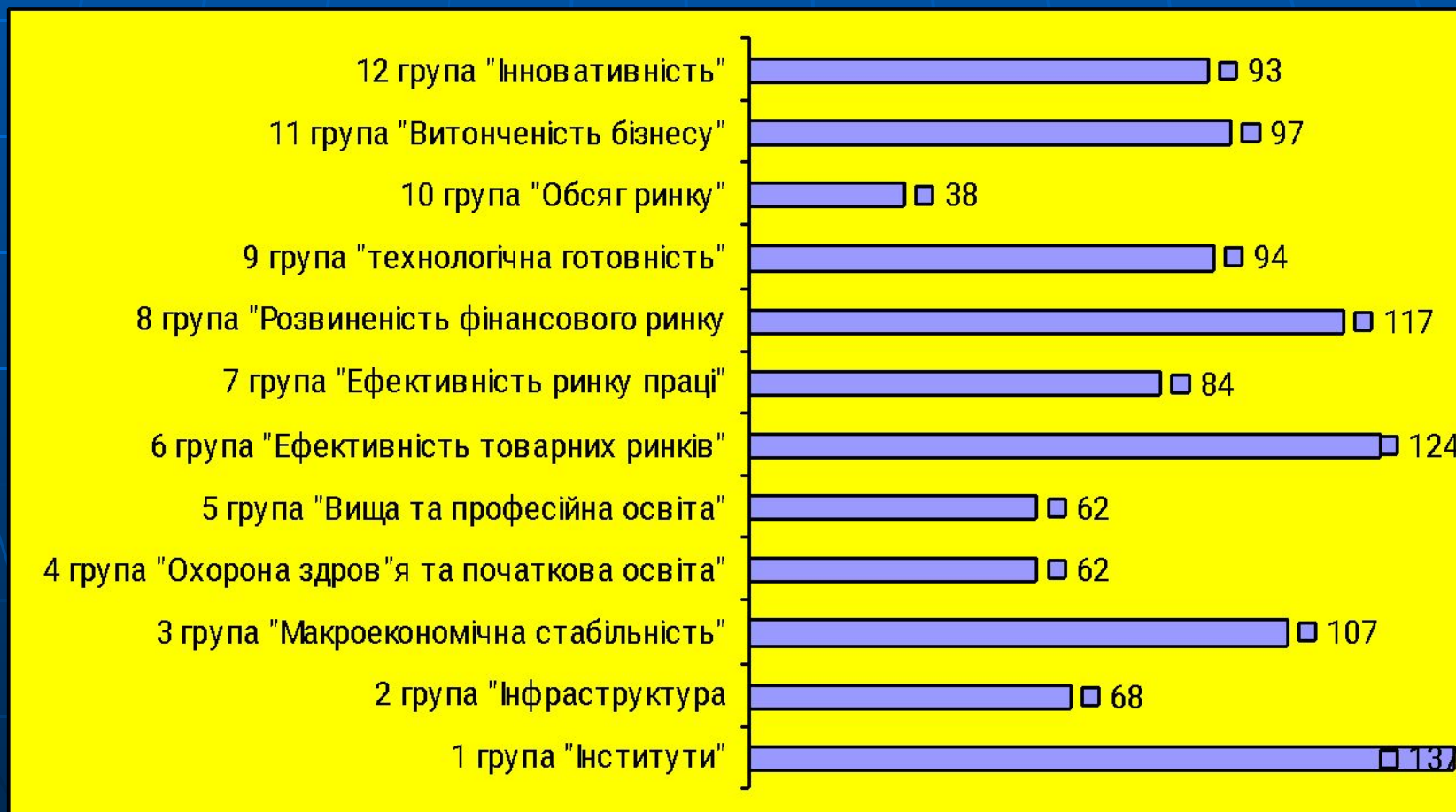
Динаміка індексу економічної свободи для України (161 місце)

Аналізуючи основні складові зведеного Індексу економічної свободи 2013 свідчить, що найбільш проблемними є наступні аспекти української економіки та політики держави, як:

- інвестиційна свобода, де розрив між середньосвітовим значенням (52,2) та індексом України (20,0) становить 32,2 відсоткових пункти через обтяжливу бюрократію та правила, які стримують приплив інвестицій; заборону на володіння землею іноземними інвесторами
- втручання Уряду (оцінюється ступінь навантаження на бюджет видатків Уряду, частка державного сектору та втручання Уряду у політику приватних підприємств), де розрив між середньосвітовим значенням (61,1) та індексом України (29,4) становить 31,7 відсоткових пункти
- фінансова свобода (оцінюється ступінь розвитку фінансової системи та органів регулювання)
- право власності (оцінюється ступінь захищеності прав власності), де розрив між світовим значенням (43,4) та індексом України (30,0) становив 13,4 відсоткових пункти
- свободі від корупції (оцінюється ступінь поширення корупції), де розрив між середньосвітовим значенням (40,6) та індексом України (23,0) становив 17,6 відсоткових пункти

Згідно звіту СЕФ за 2013-2014 роки Україна посіла 84 місце серед 148 країн із загальною кількістю 4,1 бала
Місце України за індексом глобальної конкурентоспроможності 2013 – 2014 в розрізі факторів.

Дякую за увагу!!!!